

Gezegenler, Meteorlar ve Gök Adamız

Bu ay gökyüzü oldukça hareketli. Batıda Merkür, Venüs ve Mars; doğuda Satürn ve Jüpiter gezegenlerini gözlemlerken bir yandan da meteor geçişlerini göreceğiz. Samanyolu da tam tepemizde en parlak hâliyle kendini gösterecek.

“İçinde olduğumuz gök adayı nasıl görebiliriz?” diye merak eden var mı? Gök adamızın çok büyük ve parlak bir merkeziyle sarmal kolları var. Güneş sistemimiz bu sarmal kollardan birinde yer alır. Yaz gecelerinde gökyüzüne baktığımızda gök adamızın merkezi ve sarmal kolları doğrultusuna bakmış oluruz. Bu doğrultuda çok sayıda yıldız olduğu için, ışık kirliliği olmayan bir yerde gözlem yapıldığında Samanyolu’nu görmek oldukça kolaydır.

Hava karardığında güney-güneydoğu ufkuna bakalım. Ufkun hemen üzerinde iki takımyıldız gözlemleyeceğiz: Yay ve Akrep. Yay’ın parlak yıldızları demliğe benzer bir görüntü oluşturur. Sağındaki Akrep ise kısırcı ve kuyruğuyla gerçekten akrebe benzer. Bu iki takımyıldız arasındaki bulutumsu bölgeyi gördüyseniz gök adamızın merkezini bulduunuz demektir. Merkez bölgeye dürbünle bakarsak çok sayıda açık yıldız kümesi görebiliriz. Samanyolu’nu gökyüzü boyunca takip ettiğimizde kuzeydoğu yönüne doğru ilerleyip kaybolduğunu fark ederiz.

Gezegenler

Bu ay, gün batımında batı yönüne baktığımızda üç gezegen gözlemleyeceğiz. Parlaklığıyla dikkatimizi ilk çeken gezegen Venüs olacak. Temmuzun son günlerine kadar Merkür Venüs’e yakın konumda olacak. Venüs’ün hemen üzerinde Aslan Takımyıldızı bulunuyor. Aslan’ın soluna doğru baktığımızdaysa turuncu rengiyle Mars karşımıza çıkacak.

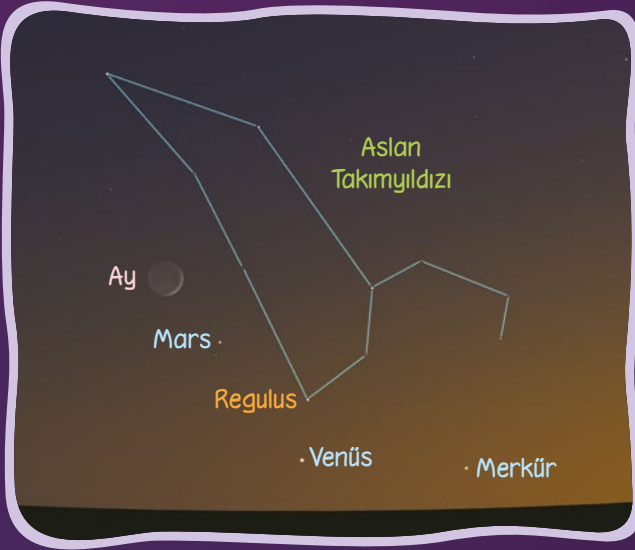

21 Temmuz akşamı Samanyolu’nu Yay, Akrep, Kartal, Çalgı ve Kuğu takımyıldızları doğrultusunda gözlemleyebiliriz.

Ay; 19, 20 ve 21 Temmuz akşamları hilal evresiyle bu gezegenlere yakın konumda gözlemlenecek. Akşamın ilerleyen saatlerinde doğu ufkuna bakarsak Satürn’ün doğuşunu görebiliriz. 2 ve 3 Ağustos geceleri Ay ve Satürn birlikte doğacak. Jüpiter’in doğuşuyla Satürn’ünkünden 3 saat kadar sonra gerçekleşecek. 8 Ağustos’ta, gece yarısında Jüpiter ve Ay yan yana doğacak. Uranüs de çok yakınlarında olacak ancak uzak ve sönük olduğu için teleskopla gözlemlenebilecek.

Delta Aquarid ve Perseid Meteor Yağmurları

Yılın önemli meteor yağmurlarından ikisi bu aylarda gerçekleşecek ve gökyüzüne baktığımız neredeyse her gece en az bir meteor görebileceğiz. Temmuz ayında

21 Temmuz akşamı Merkür, Venüs, Mars ve Ay'ı yakın konumda gözlemleyeceğiz.

görmeye başlayacağımız meteor yağmurunun adı Delta Aquaridler. Güney Yarım Küre'den daha iyi izlenen bu yağmurun en yoğun anı, 29 Temmuz gecesine denk gelecek. Gece yarısından sonra ufka yaklaşan ve batan Ay sayesinde gökyüzü daha karanlık olacak ve saatte 10-15 kadar meteor görebilmemiz mümkün olacak. 96P/Machholz adlı kuyruklu yıldızın kalıntılarında oluşan bu yağmur, birkaç gün daha devam ederken biz daha yoğun bir yağmurun etkisine gireceğiz.

Perseid Meteor Yağmuru, 14 Temmuz - 1 Eylül tarihleri arasında gözlemlenebilecek. En yoğun anı 12 Ağustos gecesine olacak. Ay'ın yeni ay evresine yakın olmasının da etkisiyle ışık kirliliği olmayan ve geniş görüş alanı olan bir yerden saatte 100'e yakın sayıda meteor görebileceğiz. 109P/Swift-Tuttle adlı kuyruklu yıldızla ait bu kalıntıları kaçırmamanızı tavsiye ederiz. Çünkü üşümeden izleyebileceğiniz en yoğun meteor yağmuru Perseidler olacak.

Gezegen Nedir?

Yıldızın çevresinde bir yörüngede dolanan gök cisimlerine gezegen denir. Küre biçimindedirler çünkü oluşurken yeterince kütleli toplayabilmiş ve dönerek küresel biçime ulaşmışlardır. Kütleleri ve çekim kuvvetleri sayesinde,

yörüngelerinde bulunan taş ve tozları üzerlerine çekmiş ya da itmişlerdir, yani yörüngelerini temizlemişlerdir. Bu özellikleri göstermeyenler cüce gezegen, uydu ya da asteroit olabilir. Güneş sistemimizde 8 gezegen bulunur ve bunlardan biri Dünya'dır. Gökyüzüne baktığımızda gördüğümüz yıldızların çoğunun gezegeni bulunur. Bu gezegenlere "ötegezegen" denir.

Büyük kütleli bir gezegenin oluşumu sırasındaki madde toplama sürecinin temsili gösterimi.

17 Temmuz
Yeni ay

26 Temmuz
İlk dördün

1 Ağustos
Dolunay

8 Ağustos
Son dördün

Ay'ın
Evreleri

Burcu Parmak